

SÄKYLÄN KUNTA

Valmisteluohjeet,

talousarvio 2027 ja
taloussuunnitelma 2027–2029

Kunnanhallitus 15.6.2026

Sisällysluettelo

1.	Suunnitteluperusteet.....	3
2	Hallintokuntien talousarvioesitykset	4
2.1	Kunnan talousarvion kokoaminen	4
2.2	Alustavien talousarvioesitysten laadinta.....	4
2.3	Talousarvioesitysten rakenne.....	4
2.4	Tuloarviot ja määrärahat	5
2.5.	Investoinnit.....	6
3	Muut ohjeet.....	7
4	Aikataulu.....	8

1. Suunnitteluperusteet

Talousarvion ja -suunnitelman perusta

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuusto hyväksyy vuoden loppuun mennessä kunnalle seuraavan vuoden talousarvion sekä kolmea tai useampaa vuotta koskevan taloussuunnitelman. Talousarviovuosi on suunnittelukauden ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään tuloarvioiden ja määrärahojen lisäksi kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa tai niiden hyväksymisen yhteydessä on päätettävä toimenpiteistä, joilla edellisen vuoden taseen osoittama alijäämä ja talousarvion laatimisvuonna kertyväksi arvioitu alijäämä suunnittelukaudella katetaan. Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio on valtuuston keskeisin kunnan toiminnan ja talouden ohjausväline. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Muut toimielimet ohjaavat palvelutoimintaansa omilla käyttösunnitelmillaan, jotka **tarkentavat** valtuuston hyväksymää talousarviota.

Säkylän näkymiä

Valtakunnan tason kuntatalouden ennusteet vuosille 2027–2029 ovat edelleen heikot, johon vaikuttaa ja heijastuu myös valtion merkittävästi kiristynyt ja kiristynvä talous.

Säkylän kunnan talouteen tulevat edelleen vaikuttamaan suunnitelmakaudella mm. seuraavat paikalliset tekijät:

- Vuokratulot hyvinvointialueelta vähenevät
- Terveyskeskuksen laajasta rakennuskompleksista joudutaan erittäin todennäköisesti tekemään ylimääräisiä poistoja, jotka heikentävät kunnan tulosta 2-4 miljoonaan euroa.
- Uusien asuinrakennusten rakentuminen erityisesti vuokramarkkinoille saattaa vaatia kunnan rahoitusta, joko omana toimintana, Koy Säkylän talojen kanssa tai yhteistyönä yksityisen rakentajan kanssa.

2 Hallintokuntien talousarvioesitykset

2.1 Kunnan talousarvion kokoaminen

Lautakunnat valmistelevat alustavat käyttötalouden talousarvioehdotuksensa kunnanhallitukselle syyskuun 2026 loppuun mennessä. Sisäisiä palveluja (siivous- ja ruokapalvelut) tuottavien kustannuspaikkojen talousarvioehdotukset valmistellaan 4.9.2026 mennessä. Säskylän kunnan talousarvio ja suunnitelma kootaan näiden ehdotusten pohjalta.

Alustava talousarvioehdotus voidaan käsitellä lautakunnassa uudelleen, mikäli kunnanhallitus/kunnanjohtaja pitää sitä tarpeellisena talouden tasapainottamisen vuoksi.

2.2 Alustavien talousarvioesitysten laadinta

Lautakunnat valmistelevat kunnanhallitukselle annettavan tehtäväaluekohtaisen talousarvioesityksen niin, että tekstit voidaan siirtää suoraan lopulliseen talousarviokirjaan. Käyttötalouden pohjat löytyvät Teamsistä: Kunnan taloustiimi/ Tiedostot/ Talousarvio 2027/ Käyttötalous/ Pohjat. Jokaiselle tehtäväalueelle on oma käyttötaloudspohja, jossa on valmiina vuoden 2026 talousarvion tiedot.

Talousarvion tekstit laaditaan tiiviissä ja selkeässä muodossa.

Valmistellut talousarvioesitykset tallennetaan Teamsiin: Kunnan taloustiimi/ Tiedostot/ Talousarvio 2027/ Käyttötalous/ Valmiit. Alustavia talousarvioesityksiä ei ole tarpeellista toimittaa paperisina taloussihteerille.

2.3 Talousarvioesitysten rakenne

Talousarvion käyttötalouden rakenne noudattaa Kuntaliiton suositusta kunnan ja kuntayhtymän talousarviosta. Suosituksen mukaan käyttötalouden osassa on tehtäväalueittain seuraavat osat:

Palvelusuunnitelma

Palvelusuunnitelmassa esitetään kuntalaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet tehtäväalueella. Sillä konkretisoidaan ja tarkennetaan kuntastrategian palvelujen kehittämistä koskevia linjauksia. Palvelusuunnitelmassa esitettävät tavoitteet ohjaavat tehtäväkohtaista tavoiteasettelua. Palvelusuunnitelmassa on otettava kantaa suunnittelukaudella (v. 2027–2029) tiedossa oleviin merkittäviin toiminnallisiin ja taloudellisiin muutoksiin. Palvelusuunnitelmassa on huomioitava myös tehtäväalueen riskit ja niiden hallinta, jotta voidaan varmistua tavoitteiden saavuttamisesta.

Tavoitteet ja tunnusluvut

Talousarvioon tulee lisätä mitattavia tavoitteita. Mitattavien tavoitteiden tulee olla sekä taloudellisia että laadullisia.

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan mukaan valtuuston hyväksymät tavoitteet. Tavoitteet jaetaan vaikuttavuus- ja tuotantotavoitteisiin. Valtuuston tehtäväalueelle asettamat tavoitteet ovat ensisijaisesti vaikuttavuustavoitteita. Lautakunta valmistelee ja esittää tavoitteet ja tavoitteiden saavuttamisen mittarit valtuuston hyväksyttäväksi.

Vaikuttavuustavoitteet voivat määrittää joko palvelutoiminnan aikaansaamaa muutosta asiakkaan hyvinvoinnissa tai palvelun laatua, jota arvioidaan palvelun saatavuutena, riittävytenä,

kohdentuvuutena tai asiakastyytyvyytenä. Vaikuttavuustavoitteita voidaan asettaa joko asiakas-, asiakasryhmä- tai tehtäväkohtaisesti.

Tuotantotavoitteita ovat esimerkiksi tuotantovälineiden investointitavoitteet, pääoman sijoittamista koskevat tavoitteet ja toiminnan uudelleen organisointia koskevat tavoitteet.

Perustelut

Perusteluissa selvitetään tarkemmin palvelutarpeisiin, tavoitteiden asettamiseen sekä niiden saavuttamiseen liittyviä haasteita ja epävarmuustekijöitä suunnittelukaudella (v. 2027–2029). Perusteluissa tehdään lisäksi selkoa toiminnan painopisteistä ja kehittämistarpeista sekä arvioidaan voimavarojen riittävyttä muun muassa henkilöresurssien, toimitilojen ja muiden tuotantotekijöiden osalta.

Perustelutiedoissa esitetään lisäksi tehtäväalueen arvioitu henkilöstömäärä 31.12.2026. Henkilöstön määrään lasketaan kokoaikaiset, osa-aikaiset ja työllistetyt viranhaltijat ja työntekijät, joiden oletetaan olevan 31.12.2026 toistaiseksi voimassa olevassa tai määräaikaisessa palvelussuhteessa kuntaan. Henkilöstö listataan käyttösuunnitelmaan nimikkeittäin. Mikäli henkilön työaika poikkeaa 31.12.2026 säännöllisestä viikkotyöajasta, merkitään, kuinka monta prosenttia henkilön työaika on ollut kokonaistyöajasta.

Tuloarviot ja määrärahat

Alustavissa talousarvioesityksissä esitetään tehtäväalueittain käyttötalouden tuloarviot (toimintatulot) ja määrärahat (toimintamenot). Lisäksi esitetään koko lautakunnan käyttötalouden tulot ja menot talousarviovuonna.

Käyttötalousosaan otetaan tuloarviot varainhoitovuoden aikana suoritteiden luovuttamisesta saavista tuloista ja muista tehtävälle kuuluvista tuloista. Määräraha osoitetaan vain niiden tehtävän suorittamisesta aiheutuvien menojen kattamiseen, joihin toimitilin voi itse vaikuttaa.

Määrärahan ja tuloarvion lisäksi esitetään määrärahaan sisällyttämättömät laskennalliset erät, jotta tehtävän kokonaiskustannusten laskeminen on mahdollista. Taloussihteeri vastaa poistojen ja laskennallisten erien arvioinnista ja talousarvioon kirjaamisesta.

2.4 Tuloarviot ja määrärahat

Toiminta- ja muut tulot

Voimassa olevia taksoja ja maksuja korotetaan kustannustason muutosta vastaavasti.

Toimintamenot

Vuoden 2027 talousarviota laadittaessa tavoitteena on nettomenojen (toimintakate) määrän säilyminen enintään vuoden 2026 tasolla. Kuitenkin lisättyä investointiosasta käyttötalouteen siirtyvien erien suuruisella euromäärällä.

Yksityiskohtaista valmistelua sovitetaan yhteen johtoryhmässä alkusyksyllä 2026.

Palkat ja henkilöstösivukulut

Kunta- ja hyvinvointialan työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2025–29.2.2028.

Henkilöstösivukulujen määrästä ja palkkamenojen kasvun arvioprosentista antavat tarkemmat ohjeet taloussihteeri ja hallintojohtaja.

2.5. Investoinnit

Kirjanpidon näkökulmasta investoinnit ovat käyttöomaisuuden hankintaa ja ne aktivoidaan kirjanpidossa taseen pysyvien vastaavien eriin (aineettomat ja aineelliset hyödykkeet).

Pysyvien vastaavien hyödykkeen on tarkoitettu tuottamaan tuloa tai olemaan palvelutoiminnan käytössä vähintään kolmena tilikautena. Mikäli hyödykkeen taloudellinen pitoaika on alle kolme vuotta, kirjataan se käyttötalouden vuosikuluksi.

Hankinnan käsittely investointina edellyttää, että yksittäisen hyödykkeen tai useammasta kuin yhdestä hyödykkeestä muodostuvan toiminnallisen kokonaisuuden hankinta-arvo on 10 000 euroa (alv=0) tai sen yli. Toiminnallinen kokonaisuus voi olla esimerkiksi rakennus, leikkipuisto, ka-tualue, liikunta-alue, tietokoneiden hankinta tai toimitilan kalustaminen. Tällöin hankintamenon kokonaisarvoon sisältyy useita erillisiä, mutta toisiinsa liittyviä osia tai osasuorituksia. Mikäli hyödykkeen tai hyödykekokonaisuuden hankinta-arvo on alle 10 000 euroa (alv=0), kirjataan se käyttötalouden vuosikuluksi.

Taloussuunnitelmaan valmistellaan tulevaa kolme vuotta eli vuosia 2027–2029 koskevat investoinnit. Investointien tarpeellisuus tulee asianmukaisesti perustella.

Vuoden 2026 talousarviossa investointeihin varattiin 4,02 Me (sisälsi 1,02 Me paloaseman yhtiöittämiseen) ja suunnitelmavuodelle 2027 2,84 Me.

Vuoden 2027 investointien enimmäismäärä määritetään lopullisesti talousarvion käsittelyn yhteydessä syksyllä 2026. Valmisteluvaiheessa euromäärän yläraja on 3 Me, joka siis on kaikkien toimialojen investointien yhteenlaskettu määrä. Poikkeuksellisesti vuoden 2027 ylärajaan lasketaan mukaan aiemmin investointimenoihin varatut määrärahat, jotka nyt varataan käyttötalouteen!

Kunnanjohtaja antaa tarvittaessa toimialajohtajille tulkinta-apua yllä kirjattuun ohjeeseen.

Kunnanhallitus antaa ohjeen tekniselle toimialalle /tekniselle lautakunnalle:

- Vuoden 2027 talousarvion investointiosaan varataan edelleen määrärahaa vesihuoltolaitoksen verkostojen uusimiseen.

ICT-hankinnat (tietotekniikka) tehdään keskitetysti talouden ja hallinnon toimialalla.

Rakennusinvestoinnit/ perusparannus- ja korjausmenot

Perusparannusmenoilla tarkoitetaan kustannuksia, jotka **parantavat omaisuuden arvoa, pidentävät sen käyttöikää tai parantavat sen tuottavuutta**. Tällaiset menot tekevät omaisuudesta paremman kuin se alun perin oli tai pidentävät olennaisesti rakennuksen tai hyödykkeen käyttöaikaa palvelutuotannossa. **Vain perusparannusmenot voidaan käsitellä investointimenoa kirjanpidossa.**

Korjausmenoilla tarkoitetaan kustannuksia, jotka liittyvät käyttöomaisuuden kunnossapitoon ja siihen, että omaisuus säilyy alkuperäisessä kunnossaan tai toimintakyvyssään. **Korjaus- ja huoltomenot, joiden seurauksena hyödykkeen käyttö palvelutuotannossa voidaan säilyttää ennallaan, kirjataan syntymistilikauden kuluksi eli käyttötalousmenoksi.**

Tekninen lautakunta kokoaa erikseen rakennushankkeita koskevat investointisuunnitelmat. **Toimialajohtajien** tulee toimittaa mahdolliset uudet investointiesityksensä tekniselle lautakunnalle niin, että se voi ottaa ne huomioon omassa valmistelussaan kesän 2026 aikana.

Investointiesitysten on perustuttava hankesuunnitelmaan, josta käy ilmi hankkeen tarpeellisuus, toimintojen ja tarpeellisten tilojen laajuus. Hankesuunnitelman laadinnasta vastaa se hallintokunta, jonka tehtäväalueelle hanketta suunnitellaan.

3 Muut ohjeet

Tilitaso

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut suosituksen kunnan ulkoisen kirjanpidon tilikarttamalliksi. Alustavat käyttösuunnitelmat valmistellaan kunnan voimassa olevan tilikartan ja tilinumeroinnin pohjalte tilitasolla. Tilikartta-malli on tarvittaessa saatavissa taloussihteereiltä.

Arvonlisäverot

Tarvikkeiden ja palveluiden hankintaan liittyviä alv-osuuksia ei sisällytetä budjetoitaviin euroihin.

Sisäiset palvelut

Sisäisiä palveluja ovat siivous- ja ruokahuoltopalvelut. Sisäisen suoritteen laskutuksen on perustuttava "tilaajan" ja "tuottajan" sopimaan hinnoitteluun. Ostajayksikön on voitava vaikuttaa laskutettavien suoritteiden määrään. Sisäisiä palveluja tuottavien kustannuspaikkojen talousarvioehtodukset valmistellaan 4.9.2026 mennessä. Taloussihteeri syöttää sisäisten palvelujen erät keskitetysti.

Vyörytys- / kustannuslaskennalliset erät

Vyörytettävät menot ja tulot ovat kustannuslaskennallisia eriä, jotka kohdistetaan eri tehtäväalueille, palvelualueille ja kustannuspaikoille laskennallisen jakoperusteen mukaan. Vyörytyserät eivät sisälly yksikön määrärahoihin. Taloussihteeri vastaa niistä keskitetysti.

Hallintokunnat eivät budjetoiki kiinteistöhoitoon (lukuun ottamatta em. siivouspalveluita) liittyviä summia omiin käyttösuunnitelmiinsa. Kiinteistöhoitoon liittyvät erät otetaan kuitenkin huomioon yksikön kustannuslaskennallisina erinä, jotka vaikuttavat mm. yksikköhintoihin (esimerkiksi hoitopäivän hintaan).

Kustannuslaskenta

Alustavassa talousarvioesityksessä esitetään tarvittaessa euromäärien ohella toimintaa ja taloudellisuutta kuvaavia suoritetietoja (esim. euroa / hoitopäivä). Suoritteiden yksikköhintojen laskettaessa ja esitettäessä käytetään yhtenäisiä laskentaperiaatteita niin, että tiedot ovat johdonmukaisia ja vertailukelpoisia mm. eri vuosien välillä vertailtaessa.

Suoritetietoja (esim. euroa/hoitopäivä) alustavissa käyttösuunnitelmissa esitettäessä käytetään pääsääntöisesti siis vuoden 2025 tilinpäätöksen mukaisia kustannuslaskennallisia eriä.

Talousarvioesitykseen sisältyvien taloudellisten tietojen koonti ja esittäminen

Talousarvio valmistellaan hajautetusti suoraan talousarvio-ohjelmaan (Accuna) niin että kukin hallintokunta vastaa omien tietojensa koonnista ja tallentamisesta.

Suunnitelmavuosien tallentaminen suoritetaan keskitetysti taloustoimessa. Hallintokuntien tiedot tulee olla syötettynä ohjelmaan syyskuun 2026 loppuun mennessä (siivous- ja ruokapalvelujen kustannuspaikat 4.9.2026 mennessä).

Kuntakonserni

Valtuuston hyväksymän (26.5.2025 § 21) konserniohjeen mukaan valtuusto hyväksyy tavoitteet talousarviossa ja taloussuunnitelmassa koko kuntakonsernille. Konserniin kuuluvat yhteisöt toimivat osaltaan valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttajina.

Säkylän kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen on toimintasuunnitelmissaan otettava huomioon emoyhteisön talouden resurssit. Muutoin **yhteisöt noudattavat kunnanhallituksen antamia vuoden 2027 talousarvion laadintaohjeita soveltuvin osin.**

Lisäohjeet

Talousarvion laadinnasta säädetään kunnan Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen (kh 13.3.2023) luvussa 4.1.3. Lisäksi talouden ja hallinnon toimiala antaa tarvittaessa talousarvion valmisteluun liittyviä lisäohjeita.

4 Aikataulu

Alustavat talousarvioesitykset

Toimielimet käsittelevät alustavat talousarvioesitykset syyskuussa 2026.

Alustavien talousarvioesitysten tulee olla tallennettuna Teamsiin: Kunnan taloustiimi/ Tiedostot/ Talousarvio 2027/ Käyttötalous/ Valmiit, sekä tuloarvio- ja määrärahaesitysten syötettynä Accuna Budjetointi -ohjelmaan syyskuun 2026 loppuun mennessä (siivous- ja ruokapalvelukustannuspai-
kat 4.9.2026 mennessä).

Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027–2029

Valtuusto hyväksyy lopullisen talousarvion vuodelle 2027 vuoden 2026 loppuun mennessä.

Tavoitteena on, että vuoden 2027 talousarvio hyväksytään jälleen samassa valtuuston kokouksessa 9.11.2026, kuin veroprosentit.

Hallintojohtaja antaa toimialueilla tarkempia ohjeita aikataulusta.

Talousarvion täytäntöönpano

Kunnanhallitus antaa marraskuun loppuun mennessä talousarvion täytäntöönpano-ohjeen.

Hallintokunnat hyväksyvät talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti käyttösuunnitelman, jossa ne tarkentavat valtuuston hyväksymää talousarviota. Toimielimien on hyväksyttävä käyttösuunnitelmat tammikuun 2027 loppuun mennessä.